

เปิดผลสำรวจต้นทุนชีวิตเยาวชนต่อการสอบเข้าอุดมศึกษาไทย

นำเสนอเมื่อ : 29 เม.ย. 2559

ตอบโจทย์ “ดาวพงษ์” ใช้ผลวิจัยต้นทุนชีวิตเยาวชนต่อการสอบเข้าอุดมศึกษาไทย
เสียงสะท้อนชีวิตม.ปลาย “เหนื่อย เรียนหนัก จะสอบมากไปไหน”
เผยต้นทุนทางการศึกษาตลอดชั้นม.ปลายเฉลี่ยคนละ 61,199 บาท พบรายจ่ายแฝงทางการศึกษา
“การสมัครสอบ-เรียนพิเศษ” ส่งผลรายจ่ายครัวเรือนราย-จน ต่างกันเพียง 500 บาท
แต่ภาระรายจ่ายต่างกันถึง 5 เท่า ขณะที่เด็กม.ปลายต้องเผชิญสนามสอบเฉลี่ย 6-7 สนาม
ด้านผู้ปกครองพร้อมทุ่มทุนแม่ต้องกู้เงินเรียน ชีพอทุนการศึกษาช่วยปิดช่องว่างความเหลื่อมล้ำ
สร้างโอกาสเด็กจนเข้าศึกษาต่ออุดมศึกษาถึง 22%
แนะมหาวิทยาลัยลดการสอบตรงผ่านระบบรับสมัครรวมเพื่อลดรายจ่าย

เมื่อวันที่ 28 เมษายน ที่สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.)
ได้จัดงานแถลงข่าวเปิดผลสำรวจ “ต้นทุนชีวิตเยาวชนต่อการสอบเข้าอุดมศึกษาไทย” ศ.ดร.สมพงษ์ จิตระดับ
คณะกรรมการสสค. กล่าวว่า สืบเนื่องจากได้เขาพบรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (พล.อ.ดาวพงษ์
รัตนสุวรรณ) โดยได้รับโจทย์ว่า อยากให้เด็กและเยาวชน เรียนอย่างมีความสุข ลดการกวดวิชา
ทำกิจกรรมใหม่มากขึ้น และประเด็นสำคัญคือต้องการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
วันนี้คือการตอบโจทย์ซึ่งมีผลการวิจัยยืนยันชัดเจน โดยได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของนักเรียน-
ผู้ปกครองต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อศึกษาต่ออุดมศึกษา จากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นม.ปลาย จำนวน 1,564
คน และผู้ปกครองนักเรียนชั้นม.ปลาย จำนวน 511 คน ในเขตอ.เมืองและนอกเขตอ.เมือง พื้นที่กทม.และ 4
จังหวัดหัวเมืองใหญ่ ได้แก่ เชียงใหม่ กาญจนบุรี นครราชสีมา และ สงขลา ระหว่างเดือนมี.ค. – เม.ย. 2559
โดยศึกษาถึงชีวิตในวัยเรียนของนักเรียนในระดับชั้นม.ปลาย ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนพิเศษ
การลงทุนเพื่อการศึกษาในระดับชั้นม.ปลายเพื่อศึกษาต่ออุดมศึกษา ความคิดเห็นต่อระบบแอดมิชชั่น
และขอเสนอแนะต่อภาครัฐเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรการเรียนการสอนและการสอบเข้าเรียนต่อในระดับ
อุดมศึกษา

ศ.ดร.สมพงษ์ กล่าวว่า จากการสำรวจการใช้ชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า
นักเรียนชั้นม.ปลายเกือบ 50%
ใช้เวลาไปกับการเล่นโซเชียลเน็ตเวิร์กเป็นกิจกรรมพิเศษนอกเวลาเรียนปกติมากที่สุดในหนึ่งสัปดาห์ ในขณะที่
11% ใช้เวลาไปกับการเรียนพิเศษ/กวดวิชาและดูโทรทัศน์/ฟังวิทยุ ในสัดส่วนที่เท่ากัน นอกจากนี้ 10%
ใช้เวลาไปกับการพักผ่อนกับครอบครัว 9% ใช้เวลาไปกับการทำกรบ้าน ทั้งนี้มีเพียง 7%
ที่ใช้เวลาในหนึ่งสัปดาห์ไปกับการอ่านหนังสือเรียน ซึ่งความรู้สึกที่สะท้อนต่อชีวิตในวัยเรียนในระดับชั้นม.ปลายคือ
“เหนื่อย เรียนหนัก จะสอบมากไปไหน” นั่นคือเหนื่อยกับการสอบต่างๆและการเตรียมตัวเข้ามหาวิทยาลัย
การเรียนและภาระงานในโรงเรียนที่หนัก และการสอบของประเทศหลายสนามที่มากเกินไป

ในส่วนของการเรียนพิเศษของนักเรียนม.ปลายพบว่า นักเรียนชั้นม.ปลาย 60% ที่เรียนพิเศษ ขณะที่อีก
40% ไม่ได้เรียนพิเศษ อย่างไรก็ตามหากจำแนกตามสถานะทางเศรษฐกิจ พบว่า นักเรียน
ม.ปลายในกลุ่มรายได้ปานกลางและค่อนข้างมีฐานะมากกว่าครึ่งที่เรียนพิเศษ โดย 5
สาเหตุหลักที่ต้องไปเรียนพิเศษ คือ อยากได้เทคนิคการทำข้อสอบ 36% อยากได้เกรดดีๆเพื่อเรียนต่อ 36%
เรียนที่โรงเรียนไม่เข้าใจ/ไม่รู้เรื่องต้องเรียนเพิ่มเติม กลัวสอบตก 33%
ต้องเตรียมตัวสอบหลายอย่างเพื่อสอบเรียนต่อ เรียนที่โรงเรียนอย่าง 29%
และบางวิชาที่โรงเรียนไม่ได้สอนแต่ต้องใช้ในการสอบเพื่อเรียนต่อ เช่น ความถนัดทาง สถาปัตย์ วิศวกรรม เป็นต้น

16% ซึ่งค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเรียนพิเศษ นักเรียนชั้นม.ปลายในแต่ละระดับชั้น ม.4-ม.6 มีการลงเรียนพิเศษ/กวดวิชาเฉลี่ย 2-3 วิชาต่อปีการศึกษา มีค่าใช้จ่ายจากการเรียนพิเศษตลอดช่วงชั้นม.ปลาย (ม.4-6) เฉลี่ยคนละ 19,748.43 บาท โดยพบว่าในแต่ละระดับชั้นมีการลงเรียนพิเศษสูงสุดถึง 7 วิชา และต่ำสุด 1 วิชา

“ใน 1 คน จะมีรายจ่ายตลอดการเรียนชั้นม.4-6 ซึ่งเป็นการลงทุนเพื่อศึกษาต่ออุดมศึกษา เฉลี่ยคนละ 61,199 บาท คิดเป็น 6% ของได้ในครัวเรือน ประกอบด้วย รายจ่ายในโรงเรียน (ค่าเทอม/คาร์ด/ค่าอาหารกลางวัน) 17,823 บาท รายจ่ายในการเรียนพิเศษ (ค่าเรียนพิเศษ/คาร์ด/ค่าที่พัก) 22,592 บาท รายจ่ายในการสมัครสอบ (ค่าสมัครสอบ/ค่ามัดจำเพื่อรักษาสี/คาร์ด/ที่พัก) 20,040 บาท นอกจากนี้ยังพบค่ามัดจำเพื่อรักษาสีเฉลี่ยอยู่ที่ 10,610 บาท โดยพบว่ามีรายจ่ายเงินค่ามัดจำสูงถึง 91,000 บาท ขณะที่ความพร้อมของผู้ปกครองในการสนับสนุนค่าใช้จ่ายพบว่า ไม่ว่างผู้ปกครองจะฐานะใดล้วนมีความพร้อมที่จะสนับสนุนเพื่อให้บุตรหลานได้เรียนต่ออุดมศึกษา แม้ว่าจะต้องไปกู้เงินหรือไม่ก็ตาม โดยพบสัดส่วนการกู้ยืมเงินเพื่อสนับสนุนการศึกษาในครัวเรือนยากจน 52% ฐานะปานกลาง 27% และค่อนข้างมีฐานะ 19%” ศ.ดร.สมพงษ์ กล่าว

แม้ว่าจะมีนโยบายเรียนฟรีในระดับม.ปลาย

โดยรัฐอุดหนุนค่าเทอมและค่าน้ำดื่มตำราเรียน แต่ยังมีรายจ่ายแฝงอยู่ โดยพบว่า นักเรียนชั้นม.ปลายที่มีฐานะยากจนมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนใกล้เคียงกับนักเรียนชั้นม.ปลายที่มีฐานะปานกลางและกลุ่มที่พอจะมีฐานะ โดยค่าใช้จ่ายต่อเดือนของกลุ่มที่มีฐานะยากจนอยู่ที่ 2,359 บาท/เดือน ขณะที่ค่าใช้จ่ายของกลุ่มที่พอจะมีฐานะอยู่ที่ 2,886 บาท/เดือน ซึ่งต่างกันเพียง 500 บาทเท่านั้น แม้ว่าค่าใช้จ่ายจะใกล้เคียงกันแต่ภาระต่างกันเมื่อเทียบกับสัดส่วนของรายได้ในครัวเรือน โดยรายจ่ายของครัวเรือนยากจนคิดเป็น 26% ของรายได้ครัวเรือน ขณะที่ครัวเรือนที่ค่อนข้างมีฐานะคิดเป็น 5% เท่านั้น ซึ่งเป็นภาระค่าใช้จ่ายที่ต่างกันถึง 5 เท่า โดยค่าใช้จ่ายในกลุ่มที่มีฐานะปานกลางและค่อนข้างมีฐานะส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาต่ออุดมศึกษา เช่น ค่าเรียนพิเศษและค่าสมัครสอบ ขณะที่รายจ่ายในกลุ่มที่ฐานะยากจนเป็นค่าใช้จ่ายที่เลี่ยงไม่ได้ เช่น ค่าอาหารกลางวัน 89% ตามด้วยคาร์ดไปร.ร. 65% และค่าสมัครสอบ 46%

ศ.ดร.สมพงษ์ กล่าวว่า สำหรับการสอบเข้าอุดมศึกษาของนักเรียนม.ปลายในปัจจุบันพบว่า นักเรียนในระดับชั้นม.6 เฉลี่ยต้องสอบทั้งสิ้น 6 -7 สนาม ประกอบด้วย การสอบวัดผลของโรงเรียน การสอบ O-NET การสอบ GAT/PAT การสอบวิชาสามัญ 9 วิชา การสอบโควตาของมหาวิทยาลัย สอบตรงของมหาวิทยาลัย สอบแอดมิชชัน ตามลำดับ โดยพบว่ามีผู้สมัครสอบตรงเฉลี่ย 2 คน การสอบตรงสูงสุด 6 คน ต่ำสุด 1 คน โดยนักเรียนในระดับชั้นม.ปลายส่วนใหญ่ 64% สะท้อนตรงกันว่า กรณีการรับตรงของสถาบันอุดมศึกษา/มหาวิทยาลัยทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเด็กที่ครอบครัวยากจนฐานะทางการเงินดีและไม่ได้ ซึ่งเสี่ยงสะท้อนต่อระบบแอดมิชชันของนักเรียนม.ปลายคือ การสอบสอบหลายอย่างมากเกินไป 71% ขอสอบยากเกินไป ทำให้ต้องเรียนพิเศษเพิ่ม 57% ช่วงเวลาการสอบตรงกัน ทำให้มีทางเลือกในการสอบสอบไม่กี่แห่ง 46% สนามสอบอยู่ไกล เสียค่าใช้จ่ายมาก 36% และค่าสมัครแพงมาก 35%

“หากไม่เปลี่ยนระบบสอบเข้ามหาวิทยาลัยจะสร้างความเหลื่อมล้ำอย่างมาก เนื่องจากประเด็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมที่พูดกันมาอีก 10 ปีก็ทำไม่ได้ ดังนั้นผลการวิจัยที่ได้นำมาพิจารณาว่ามีข้อเสนอที่ต้องการให้รัฐดำเนินการ คือ 1.เรื่องการกวดวิชา รัฐต้องมีนโยบายที่จริงจังถ้าต้องการให้ลดของลดจริง 2.เรื่องหลักสูตร ขอสอบยากเกินไป การเรียนรู้ออนไลน์ ไม่สามารถช่วยให้เด็กสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ ทำอย่างไรให้ครูสอนได้เต็มที่ ดังนั้นนโยบายการคืนครูสู่ห้องเรียน กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ทำได้จริงแค่ไหน 3.การจัดตั้งกองทุนเพื่อช่วยเหลือค่าเดินทาง ค่าสมัครสอบ ค่าอาหาร ค่าที่พัก เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้กับคนส่วนใหญ่ของประเทศได้มีความสุขมากขึ้น เมื่อลูกหลานเรียน ม.4 ผู้ปกครองต้องรับมือกับค่าใช้จ่ายมหาศาล ตรงนี้คือคอขวดสำคัญกับระบบการศึกษา รัฐควรควบคุมค่าสมัครสอบโดยการกำหนดให้เป็นมาตรฐานเพื่อลดค่าใช้จ่าย และลดจำนวนการสอบเข้าเรียนต่อในอุดมศึกษา” ศ.ดร.สมพงษ์ กล่าว

ดร.ศศิวิมล วรณศิริ ปวีณวัฒน์ อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย กล่าวว่า จากที่ได้วิจัยเรื่อง“ผลลัพธ์จากการให้ทุนการศึกษากรณีศึกษานักเรียนหญิงมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีฐานะยากจน” ร่วมกับดร. เจสสิกา เวชบรรยงรัตน์ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เก็บข้อมูลเป็นระยะเวลาต่อเนื่อง 3 ปีพบว่า

นักเรียนที่มีฐานะยากจนที่ได้รับทุนการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นม.ปลายจะได้รับโอกาสในการเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับทุนการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า

เมื่อให้ทุนการศึกษาจะเป็นการเพิ่มโอกาสการเข้าเรียนต่ออุดมศึกษาในกลุ่มเด็กยากจนถึง 22%

ดังนั้นช่วงรอยต่อระหว่างมัธยมศึกษาสู่อุดมศึกษาที่มีรายจ่ายแฝงอยู่จำนวนมาก

การมีกองทุนช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทางทุนทรัพย์ของรัฐบาลจะมีส่วนสำคัญที่จะปิดช่องว่างทางการศึกษา

นายพรพรรษ์ ประจวบลาภ ประธานเครือข่ายยุวทัศน์ กทม. กล่าวว่า การสอบตรงเข้ามหาวิทยาลัย ข้อดีคือเด็กมีตัวเลือกมากขึ้น แต่ข้อเสียคือการสร้างความเหลื่อมล้ำ

ครอบครัวที่มีรายได้น้อยกว่าก็สามารถสอบได้มากกว่า

กรณีเด็กเรียนสายอาชีพมีบางส่วนก็อยากเรียนต่อในระดับมหาวิทยาลัยแต่เด็กอาชีพไม่สามารถสู้กับสายสามัญได้เลย เพราะวิชาที่เรียนในสายอาชีพแตกต่างจากวิชาที่สอบในสายสามัญ

ทำให้เสียเงินไม่ได้ที่ต้องไปเรียนกวดวิชาเพื่อสอบเข้าอุดมศึกษา

อย่างไรก็ตามการปฏิรูปการศึกษาไม่ได้อยู่ฝั่งรัฐบาลเพียงฝ่ายเดียว แต่อยู่ที่ฝั่งผู้ปกครองด้วย

ถ้าเด็กมีเป้าหมายที่ชัดเจนมีครูแนะแนวที่เป็นครูแนะแนวจริงคอยให้คำปรึกษา

เด็กจะรู้จักตนเองตั้งแต่แรกก็จะช่วยลดค่าใช้จ่ายได้ด้วย รวมทั้งกำหนดมาตรการกับสถาบันกวดวิชา

การเปิดตันทุนต่ำมาก แต่เก็บค่ากวดวิชาแพงมาก

และการสอบตรงถนัดตารางการสอบของแต่ละมหาวิทยาลัยมากาง จะเห็นชัดเจนว่ามีการพูดคุยกันมาแล้ว

ทำให้เด็กต้องไปเสียค่าสมัครสอบหลายที่สอบไม่ตรงกัน แต่ประกาศตรงกัน เรียงลำดับความดังของมหาวิทยาลัย

นายอิทธิพล จิมงาม ร.ร.สมุทรสาครวิทยาลัย จ.สมุทรสาคร กล่าวว่า

พอต้องขับมอเตอร์ไซค์รับจ้างเป็นอาชีพเสริม เพื่อเตรียมเงินให้ลูกสอบเข้ามหาวิทยาลัย

เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายทั้งค่ากวดวิชา ค่ารถ ค่าสมัครสอบ ค่าสนามสอบ 7-8 แห่ง

ซึ่งมีค่าใช้จ่ายเป็นเงินจำนวนมากแต่ละวิชาต้องเรียนถึง 3 รอบ เพราะข้อสอบคนละแบบกันทั้ง GAT PAT 1 PAT 2

เนื้อหาเยอะมาก ขอสอบยากจนเอือมไม่ถึง ปัจจุบันขอสอบ โจทย์ 1 หนา ตัวเลือก 1 หนา

ถ้าไม่เรียนพิเศษใครจะทำได้ กลายเป็นเด็กถูกมองว่าเด็กขี้เกียจ ไม่ตั้งใจเรียน ใจไม่เอาไหน ไม่เอาถ่าน

เก่งก็ต้องเก่งให้ถึงที่สุด ขณะนี้ ผมสอบเข้าจุฬาได้ก็จริง แต่อาจจะโง่กว่าคนอื่นก็ได้

“ผมไปสมัครสอบตรงโดยคะแนนยังไม่ออกเลยแต่ก็ต้องไป เราไม่ได้ต้องการจะกักที่นั่น แต่มหาวิทยาลัยเปิดรับตรง โดยไม่รอผลคะแนน เมื่อคะแนนออกปรากฏคะแนนไม่ถึง แต่ถ้าวคะแนนออกก่อนก็ไม่ต้องไปไม่ต้องเสียค่าจ่าย ทำให้เด็กต้องเลือกที่นั่นเพื่อ เมื่อประกาศผลได้ที่นั่ง 3 มหาวิทยาลัยก็ต้องสละที่นั่ง บางคนสอบเพื่อเอาศักดิ์ศรี วัฒนามีให้ตนเอง”
นายอิทธิพล กล่าว

นายพงศธร นามพิลา ร.ร.โชฬารพิทยาคม จ.บึงกาฬ กล่าวว่า ไม่ได้ตั้งเป้าว่าต้องเข้ามหาวิทยาลัยดี

เรียนมหาวิทยาลัยเปิดก็ได้ ถึงแม้อะไรอยากเรียนกวดวิชา แต่ตนทุนเศรษฐกิจฐานะครอบครัวไม่ดีมีหนี้สิน

และบึงกาฬไม่มีสถาบันกวดวิชา ถ้าจะเรียนต้องไปเรียนข้ามจังหวัด ทุกวันนี้ได้เงินไป รร.วันละ 40 บาท

พอแม่จะปลูกฝังมาตั้งแต่เด็กไม่ต้องเก่งมาก

เรียนติดศุนย์บางทีจะได้มีประสบการณ์และรู้อะไรจะแก้ไขตนเองอย่างไร

คาดหวังแค่ให้เป็นคนดีของสังคมก็เพียงพอแล้ว

“ต้นทุนชีวิตไม่เท่ากัน เป็นลูกเกษตรกร ชาวนา ทำไร่ ทำสวน แค่มมีเงินมา รร.แต่ละวันก็ยิ่งยาก การจะไปแข่งขันจึงต้องใช้ความพยายามมาก ไม่มีเงินรองรับ ดังนั้น ไม่ต้องพูดถึงระดับอุดมศึกษา อยากให้แก้ไขที่ระบบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

โดยการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรในเรื่องการเรียนรู้ เนื้อหา
สอดคล้องกับสิ่งที่นำไปใช้ได้จริงและเป็นเนื้อหาที่สามารถสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้
จะได้ไม่ต้องไปเรียนกวดวิชา แค่อัดใจเรียนในห้องเรียนก็พอแล้ว
การจะไปสอบรับตรงผมก็คงสู้ไม่ได้ จึงอยากให้เปิดโอกาสให้เด็กชนบท ยากจน ไม่มีทุน
บางคนเรียนเก่ง แต่ขาดโอกาสบาง รวบรวม ทั้ง อยากให้มีครูแนะแนวมีหลักสูตรชัดเจนจริงจัง
เพื่อเด็กจะได้รู้จักตัวตนของตนเองไม่ต้องหวนแห แต่มุ่งตรงไปยังเป้าหมายของตนเองเลย”
นายพงศธร

นายวิทยา สอนเสนา ร.ร.ขุนตาลวิทยาคม จ.เชียงราย กล่าวว่ การศึกษาในปัจจุบันคือธุรกิจการศึกษา
จึงอยากจะถามมหาวิทยาลัยว่าต้องการหานักศึกษาหรือหา survivor ค่าใช้จ่ายในการสอบเยอะมาก
บางแห่งเปิดรับตรง 3 รอบๆละ 300 บาท และยังมีค่าธรรมเนียม ค่าเดินทาง ค่าที่พัก มหาวิทยาลัยรับคนไม่ถึง
10% บางแห่งรับ 120 คน คนสอบ 2,000 คน สงสารแม่สอบไม่ติดก็ต้องไปบอกแม่เสียดาเงิน พลาดแล้วพลาดอีก
ซึ่งตนสอบมา 7-8 สนามสอบแล้ว เป็นเด็กแอดมิชชันปี 2559 แต่ยังไม่มีการเรียน และเวลาสมัครสอบรับตรง
เป็นเทอม 2 ของ ม.6 ซึ่งเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อต้องเตรียมสอบ กลางภาค ปลายภาค เก็บคะแนนแต่ละวิชา ก็พาสี
กิจกรรมวันสำคัญอีก ขอสอบเขามหาวิทยาลัยยากมาก ไปเอาขอสอบ รร.กวดวิชามากออกสอบเพื่อเข้ามหาวิทยาลัย
แล้วเด็ก รร.รัฐบาลทั่วไปจะทำอย่างไร
เหมือนเป็นการทดสอบสถาบันกวดวิชาว่าเด็กที่มาเรียนในสถาบันกวดวิชาแต่ละแห่งนั้นใครสามารถสอบเข้ามหาวิท
ทยาลัยไหนได้บ้าง

ชมคลิปเสียงสะท้อนจากเยาวชนได้ [ที่นี่](#)